

Віг автора

Камелії не з тих квітів, що мають особливу популярність. Їх не обожнюють так, як троянди. Вони не викликають у людей такої ностальгії, як тюльпани чи лілії. Нема в них ні аромату гарденій, ні шику жоржин. Букети з камелій — річ недовговічна: пелюстки швидко в'януть і осипаються. І все-таки мене завжди притягувала, зачаровувала їхня мовчазна загадковість.

Навіть не можу пригадати, коли вперше побачила камелію. Вони (одна — біла, друга — рожева) росли в бабусиному саду — просто біля дверей будинку, де я жила в дитинстві. І тендітні пелюстки камелій, що злегка тріпочуть від подиху лагідного вітерцю, стали невіддільною частиною всього мого життя.

Ці квіти (ростуть вони насправді на деревах) давно вже не в моді. У Сіеттлі, де я мешкаю, старі дерева камелій прикрашають подвір'я будинків, зведених на межі дев'ятнадцятого й двадцятого століть. Власне, камелія росла в саду тієї оселі, що стала першим сімейним гніздечком у Сіеттлі для нас із чоловіком (будинок цей, споруджений 1902 року, належить до вікторіанського стилю). Я досі пам'ятаю, яким величезним було це дерево: стовбур — товстий-товстий, і гілки зазирають у вікно нашої спальні на другому поверсі.

Якщо ці чудові дерева й можна знайти в сучасних садах, то аж ніяк не на видноті. Мода змінюється, і тепер серед садових рослин популярні азалії, японські клени, лаванда й декоративні трави. А от я завжди була — і є — прихильною саме до камелій.

Коли я задумала написати цей роман, у моїй уяві виник образ дерева камелії: квітки завбільшки як блюдце, листки сяють смарагдовою зеленню. А потім я зрозуміла, що це лише частина всієї картини: ряди й ряди таких дерев. *Цілий сад.*

Я подумала: чи не може бути в цьому саду камелії, що є представницею якогось рідкісного різновиду... ба навіть не просто рідкісного, а такого, що вже обмежується одним-єдиним деревом на світі? І з'ясувала, що такі надзвичайно рідкісні камелії справді існують — у приватних садах або ж оранжереях, відкритих для публіки. А найбільше таких місць — в Англії.

Минули вже місяці, відтоді як я закінчила писати цей роман. Але щойно заплющую очі — і знову бачу Лівінгстон-Менор із його розкішними садами. Мушу визнати: мене трохи засмучує те, що цього місця насправді не існує. Адже саме туди мене тягнуло б більше, ніж будь-куди у світі. Якби я потрапила до того саду — сіла б серед камелій так, щоб бачити кам'яного янгола й каретний сарай, розташований за ним. І милувалася б чудовими квітами...

Сподіваюся, ця історія допоможе вам пізнати ближче ваш особистий прекрасний сад. І немає значення, де він росте — біля вашого будинку чи в глибинах вашої душі.

С. Дж.

Пролог

Сільський будиночок в Англії, 18 квітня 1803 року

Стара жінка тремтливою рукою взяла чашку. І, все ще важко дихаючи, заходилася ретельно вимивати бруд з-під своїх нігтів. А тоді стала над пічкою, чекаючи, поки засвистить чайник, і розглядаючи перев'язаний палець: через власну недбалість порізала садовими ножицями. Рана ще кровоточить і нагадує про себе пульсаційним болем, але про неї можна як слід подбати й пізніше. Зараз треба хоч трохи прийти до тями.

Наливши окропу в білий керамічний чайничок із тоненькою тріщинкою вздовж краю, жінка стала чекати, поки завариться чай. *Невже таке можливо?* Дерево зацвіло — вона бачила це на власні очі! Квітка — біла з рожевим кантом. І це камелія, що зветься «міддлберійською рожевою». Вона точно знає. Її чоловік — царство йому небесне — доглядав це дерево двадцять років: коли наставала весна — співав йому пісень, коли бралися морози — укривав його ковдрою, щоб захистити чудове темно-смарагдове листя. Він завжди казав, що це особливе дерево. А вона, його дружина, ніяк не могла збагнути, чого він так упадає біля цієї хирлявої рослини, забуваючи навіть про те, що поля чекають оранки, або про те, що картопля сама із землі не повистрибує.

Якби він тільки бачив своє дерево нині, коли воно розцвіло! *А що, як хтось із нашого села дізнається?* Ні — вона цього не дозволить. Це її обов'язок.

Багато років тому її чоловік віддав шестипенсовика за це дерево, яке тоді було ще пагінцем у керамічному горщику. Мандрівний торговець переконав фермера, що пагінчик цей є не чим іншим, як гілочкою дерева «міддлберійської рожевої» — найпрекраснішого сорту камелії в усій Англії, а може — і в усьому світі. І єдина представниця цього сорту — камелія, що цвіте найбільшими, найрозкішнішими білими з рожевим кантом квітами, — затьмарює своєю красою всі інші рослини розташованого в палаці королеви розарію. Звісно ж, тоді жінка не повірила в балачки торговця. І лаяла свого чоловіка за дурість: мовляв, віддав такі гроші за пагінець, що може виявитися звичайнісіньким бур'яном. Але в глибині душі вона завжди раділа, коли бачила щасливу усмішку на чоловіковому обличчі. А він завжди так усміхався, милуючись своєю камелією.

— Що ж, це все-таки краще, ніж якби ти пропив того шестипенсовика, — мовила тоді жінка. — До того ж, якщо дерево цвістиме, ми, може, ще й матимемо додатковий прибуток, продаючи квіти на ринку.

Але цвісти дерево не поспішало. Минув один рік, потім — другий, третій, четвертий... А після десяти років марних очікувань жінка остаточно махнула рукою на це пропаше діло. І злилася дедалі дужче, коли чула, як її чоловік щоранку щось нашіптує дереву. Коли фермер прочитав у якійсь книжці з садівництва про те, як доглядати за камеліями, і взявся окроплювати рослину сумішшю води та найкращого натурального мила із запасів дружини — їй мало не урвався терпець. Жінці вже було начхати на те, що такий догляд, за словами чоловіка, допомагає захистити дерево

від шкідників. Були й такі моменти, коли вона бажала тільки одного — щоб камелія розчахнулася навпіл від удару блискавки і її чоловік припинив нарешті коло неї отак упадати. І неодноразово закрадалася до її голови думка, що добре було б узяти сокиру та й увігнати її в стовбур камелії. Чудово було б випустити нарешті свою злість у такий спосіб... Та все ж вона стримувалася. І після чоловікової смерті дерево далі росло в її саду. Роки минали, і навколо камелії виросла густа висока трава, а стовбур обвив плющ. Жінка не звертала уваги на занедбане дерево, аж поки одного ранку не вгледіла на ньому щось рожеве. Підійшовши ближче, вона побачила одну-єдину квітку... але яку! Завбільшки як блюдце! Вона й не уявляла собі, що на світі буває така незвичайна краса: жодна троянда не могла зрівнятися із цією дивовижною квіткою. Її тендітні біло-рожеві пелюстки поколихувалися від подиху ранкового вітерцю з такою величчю, що стара подумала, чи не зробити їй — як ото перед королевою — реверанс.

Ну ось — уже можна попити чаю. А таки це просто неймовірний збіг обставин. Усього-на-всього кілька днів тому королева видала указ, де повідомлялося, що рідкісне дерево камелії з її саду звалила буря і це стало для неї надзвичайно великою втратою. Проте королева дізналася, що колишній садівник, відрізавши гілочку від того дерева й посадивши її в землю, продав цей саджанець фермерові з якогось села. Тож тепер її слуги шукають дерево, що виросло з пагінця, по всій країні. А людину, яка всі ці роки переховувала дорогоцінну камелію в себе, їм наказано заарештувати.

Від таких думок жінку, яка до цього дивилася просто перед собою, відвернув ще далекий тупіт кінських копит. Вона кинулася до вікна... За якусь мить у двері постукали (аж сколихнувся чай у чашці). Стара пригостила сиві прядки, що

вибилися із закрученого у вузол волосся, та глибоко зітхнула. А тоді відчинила.

— Доброго дня, — чемним, але дещо нетерплячим тоном вимовив охайно вдягнений чоловік. — Згідно з указом її величності, ми обшукуємо кожне англійське село, щоб знайти дерево, котре належить до дуже цінного сорту камелії.

Жінка уважно подивилася на вбрання незваного гостя. Звичайний собі цивільний... Самозванець, шахрай — навіть їй це ясно. Чоловік частенько розповідав їй про таких людей — звуться вони квітковими злодіями. Звісно ж, усе збігається! Якщо злодії доберуться до камелії раніше за слуг королеви, то вимагатимуть потім за неї величезних грошей... Тим часом гість уже обережненько розгортав аркуш паперу, скручений у тугу трубочку. Там була намальована квітка камелії — біла з рожевим кантом.

Серце старої закалатало так, що вона майже перестала чути решту звуків.

— Чи не підкажете, де її шукати? — спитав чоловік.

Не чекаючи відповіді, він розвернувся й подався оглядати сад.

Непроханий гість пройшов садовою доріжкою повз грядки з овочами й зеленню, топчучи морквиння, що вже встигло пробитися крізь ґрунт, який іще нещодавно був твердим від заморозків. А біля тюльпанів (вони теж тільки-но вистромили свої голівки з пухкої чорної землі) зупинився. І, нахилившись, зірвав один бутон — звичайно, ще зовсім зелений — і якусь хвилю уважно обдивлявся його.

— Якщо натрапите на ту камелію, — мовив він, покрутивши тюльпан у пальцях і викинувши його геть, — повідомте мені. Моє прізвище — Гаррінгтон.

Стара слухняно кивнула. І чоловік, показавши на північ, пояснив, що зупинився в маєтку Лівінгстон-Менор. Мовляв,

господиня люб'язно дозволила пожити в старому будиночку біля каретного сараю, а за це належить доглядати її город.

— Тільки якщо прийдете до маєтку — нікому не кажіть, що я сюди навідувався.

— Так, сер, — квапливо відповіла жінка.

Вона залишилася стояти на тому самому місці, спостерігаючи, як він виходить із її саду й сідає на скакуна. А коли «цок-цок» кінських копит стихло, попрямувала до камелії. Треба ще трохи пройти доріжкою, тоді — повз грушу, яка росте коло паркана... а ось і дерево, прикрашене однією-єдиною, але сповненою незвичайної, величної краси квіткою.

Стара злегка торкнулася ніжних пелюсток. Ні, вона нікому не дозволить знайти цю камелію. Нехай навіть королева обшукає всі сади в країні, а квіткові злодії обмацають пальцями кожнісіньку пелюстку на сільських подвір'ях.

Розділ перший

Едгісон

Нью-Йорк 1 червня 2000 року

З кухні пролунало настирливе, пронизливе дзеленчання телефона. Подіяло воно на мене так, ніби на тому гранітному столі от-от мав вибухнути динаміт. Ще б пак — якщо я не зніму слухавку після третього дзвінка, то ввімкнеться автовідповідач. *Я не можу цього допустити.*

— Візьмеш? — мовив із дивана мій чоловік Рекс, відірвавши погляд від блокнота.

Його захоплення старомодними приладами — наприклад, програвачами для платівок чи друкарськими машинками — зазвичай зворушувало мене. Але в той момент я бажала тільки одного: щоб у нас замість допотопного телефонного

апарата з автовідповідачем (здається, 1987 року випуску) був сучасний — з голосовою поштою. Ну чому в нас немає голосової пошти?

— Візьму! — відгукнулася я, зірвавшись із місця (я сиділа за столом, сервірованим до сніданку) і боляче вдарившись пальцем ноги об ніжку стільця.

Здрагаюся... Один дзвінок. Другий...

Відчуваю, як стає дибки кожна тоненька волосинка в мене на руках. Це може бути він! Уже два тижні — відколи почалися його дзвінки — мене переслідує звичне вже відчуття жаху. Щойно телефон задзвонить...

Заспокойся. Глибоко вдихни...

Може, це всього-на-всього хтось із моїх клієнтів. Наприклад, ця нестерпна місіс Отуелл, яка змусила мене тричі переробити її розарій. А може, податкова служба. Нехай це буде податкова служба. Будь-кому з них я зараз зрадію більше, ніж тому, чий голос так боюся почути в слухавці.

Якщо я вимкну автовідповідач, ця людина зателефонує знову, мов акула, яка відчуває кров у воді: кружлятиме й кружлятиме на одному місці, аж поки не отримає те, чого хоче. Тож я мушу відповісти на дзвінок.

— Алло, — безтурботним тоном сказала я в слухавку.

Рекс, підвівши голову, всміхнувся до мене, а тоді знову зосередився на блокноті.

— І знову здрастуй, Еддісон...

Цей голос змусив мене затремити. Звісно, я не могла бачити обличчя цього чоловіка. Та воно надто добре було мені відоме: на підборідді — колюча щетина, в очах — зловтіха.

— Щоб ти знала, мені начхати, як там тебе тепер звуть. Аманда — ось ім'я, що найбільше тобі пасує.

Не відповідаючи, я поспіхом відчинила французькі двері та вийшла у патію, звідки виднів крихітний клаптик

зелені. Це рідкість у таких великих містах, але ми з Рексом були володарями справжнісінького саду. Торік — на честь першої річниці нашого весілля — ми посадили камелію. Спостерігаючи за пташкою, яка, всівшись на гілку цього деревця, весело зацвірінькала, я сповнилася люті від того, що *він* отак вдирається в мій приватний простір, у моє святилище.

— Припини мені телефонувати, — зашепотіла я. — Чуєш? Припини!

Я підвела погляд на висотний житловий будинок, розташований за нашим таунхаусом. А що як він зараз стоїть коло якогось із тих вікон і стежить за мною?

— Амандо, Амандо... — прозвучав тим часом у слухавці зловтішний голос.

— Не називай мене так.

— Ой, я ж забув... Ти тепер вишукана дамочка. Про твоє весілля в газетах писали, — поклацав він язиком на знак несхвалення. — Гепі-енд — ну точнісінько як у казочках! А я вважав, що такого не трапляється з дівчатами, які...

— Будь ласка...

Сам лише тембр його голосу ніби повертав мене в минуле, і це було просто нестерпно.

— Ну чому ти не даси мені, нарешті, спокій? — благально вимовила я.

— Невже ти не *сумуєш* за мною? Згадай лишень ті чудові дні, коли ми з тобою разом...

— Припини... — пробелькотіла я, зіщулившись від страху.

— Он ти нині яка... Задираєш носа так, неначе вийшла заміж за *англійського короля*! Не нашого пера тепер пташка, еге ж? А що, як я тебе спитаю: чи знає твій чоловік, *ким ти є насправді*? Чи знає він про твій *вчинок*?

Мені аж голова запаморочилася.